

تأکید سازمان حمایت بر کاهش قیمت بلیت هواپیما

سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان پس از افزایش ۲۴ درصدی نرخ بلیت هواپیما از ۱۲ آبان ۱۴۰۴، در نامه‌ای به انجمن شرکت‌های هواپیمایی درخواست کرد قیمت بلیت‌ها به قبل بازگردد و در غیر این صورت مطابق قانون با آنها برخورد خواهد شد. در این نامه تأکید شده انجمن شرکت‌های هواپیمایی، نسبت به انجام هماهنگی از طریق دبیرخانه کارگروه تنظیم بازار مستقر

پایین‌بودن ضریب نفوذ بیمه، ناترازی صندوق‌های بازنشتیگی و بدهی‌های انباشته دولت به سازمان‌های بیمه‌گر، سه چالش اصلی نظام بیمه‌ای کشور هستند که کارشناسان خواستار اصلاح فوری آنها شده‌اند. در شرایطی که نظام

بازنشتیگی و صنعت بیمه کشور با چالش‌های مالی و ساختاری متعددی

دست‌وپنجه نرم می‌کنند، کارشناسان نسبت به آینده این حوزه هشدار می‌دهند.
پایین بودن ضریب نفوذ بیمه، ضعف فرهنگ بیمه‌ای در میان مردم، ناترازی صندوق‌های بازنشتیگی و بدهی‌های انباشته دولت به سازمان‌های بیمه‌گر از جمله مهم‌ترین معضلاتی است که می‌تواند ثبات مالی کشور رانتحت تأثیر قرار دهد. در حالی‌که در کشورهای توسعه‌یافته، بیمه ابزاری برای سرمایه‌گذاری و اطمینان از آینده تلقی می‌شود، در ایران هنوز بسیاری از مردم بیمه را به چشم هزینه‌ای اضافی می‌بینند.

با این‌حال، برخی اقدامات جدید از سوی شرکت‌های بیمه و طرح‌های در دست اجرا، امیدهایی را برای تحول در این بخش ایجاد کرده است. فعالان این صنعت بر این باورند که افزایش ضریب نفوذ

بیمه و اصلاح نظام بازنشتیگی فقط از مسیر فرهنگ سازی، اجرای اصلاحات پارامتریک و ایجاد امکان سرمایه‌گذاری برای صندوق‌های بازنشتیگی می‌گذرد.

نظام بازنشتیگی در آستانه فروپاشی مالی

علیرضا امیریپور، کارشناس صنعت بیمه نیز در گفت‌وگو با جام‌جم بیان کرد: در حال حاضر، صندوق‌های بازنشتیگی کشور با ناترازی شدیدی مواجه‌اند؛ به‌گونه‌ای که می‌توان از آن با عنوان ابربحران صندوق‌های بازنشتیگی یاد کرد. در حال حاضر حدود ۱۸ صندوق بازنشتیگی در کشور فعالند که بزرگ‌ترین آنها، سازمان تأمین اجتماعی است. این سازمان اکنون بیش از ۲۸ میلیون نفر از اقشار مختلف جامعه رانتحت پوشش دارد. اغلب این صندوق‌ها با ناترازی منابع و مصارف روبه‌رو هستند، یعنی میزان مصارف آنها بسیار بیش از منابع ورودی است. وی ادامه داد: در نظام بازنشتیگی، شاخص مهمی به نام نسبت بیمه‌پردازان به مستمری‌بگیران وجود دارد. در ابتدای انقلاب اسلامی، این نسبت حدود ۲۰ به ۱ بود؛ یعنی در برابر هر یک نفر مستمری‌بگیر، ۲۰ نفر بیمه پرداخت می‌کردند؛ اما امروز این عدد به حدود ۳ نفر رسیده است؛ یعنی تنها سه نفر

حق بیمه می‌پردازند تا یک نفر مستمری دریافت کند. این مساله به روشنی نشان می‌دهد که ما در آستانه یک ابربحران در نظام بازنشتیگی هستیم. به‌گفته امیریپور، روزه‌روز بار مالی این ناترازی بیشتر بر دوش دولت می‌افتد و دولت مجبور است بخشی از مصارف صندوق‌ها را تأمین کند و اگر در نظام حکمرانی کشور تدابیر جدی و اصلاحات ساختاری در این زمینه اتخاذ نشود، این روند در آینده بحران ساز خواهد شد.

اصلاحات پارامتریک تنها راه نجات نظام بازنشتیگی

این کارشناس صنعت بیمه در خصوص افزایش ضریب نفوذ بیمه در کشور گفت: راه حل مشکلات فعلی در اجرای اصلاحات نظام

یادداشت

لیلا صالحی کاهکش | تحلیلگر مسائل بین‌الملل

بحران زنجیره‌های تأمین اقتصاد جهانی

جهان اقتصاد در آستانه یکی از عمیق‌ترین دگرگونی‌های چند دهه اخیر قرار دارد. مدل سنتی زنجیره‌های تأمین که طی دوران جهانی‌سازی بر پایه «تولید در زمان نیاز» (Just in Time) بنا شده بود، دیگر پاسخگوی شرایط جدید نیست. تجربه‌های پیاپی، از کرونا تا جنگ اوکراین، بحران انرژی در اروپا و اختلال در مسیرهای حیاتی تجارت از دریای سرخ تا تنگه تایوان، نشان داده‌اند که جهانی شدن با تمام کارایی و صرفه‌جویی اقتصادی‌اش در برابر شوک‌های ناگهانی بسیار شکننده است. بر این اساس، دولت‌ها و شرکت‌ها در سراسر جهان به سوی الگویی تازه حرکت می‌کنند؛ مدلی بر پایه «تولید محض احتیاط» (Just in Case) که در آن، بخشی از کارایی فدای امنیت، تداوم تولید و تاب‌آوری پایدار می‌شود. اکنون، منطق غالب در جهان از «بهره‌وری حداکثری اقتصادی» به سمت «تاب‌آوری پایدار تولید» در حال تغییر است.

اقتصاد در جست‌وجوی امنیت

پاسخ نخست شرکت‌ها و دولت‌ها به شرایط جدید، تنوع بخشی و منطقه‌ای‌سازی زنجیره‌های تأمین بوده است. تولید در کشورهای همسو و انتقال خطوط تولید به مناطق نزدیک‌تر به بازار هدف، به استراتژی روز اقتصاد جهانی بدل شده است. در نتیجه، بخشی از تولید از شرق آسیا به کشورهایی مانند هند، مکزیک و اروپای شرقی منتقل شده است. تنها در سال ۲۰۲۴، سرمایه‌گذاری صنعتی آمریکا در مکزیک بیش از ۴۰ درصد افزایش یافت و هند به یکی از مراکز تازه تولید فناوری و تراشه

در معاونت توسعه بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام کنند؛ در غیر این صورت مطابق قوانین و مقررات مربوطه برخورد لازم به عمل خواهد آمد. سازمان حمایت در نامه خود آورده است: با توجه به تصمیمات ۲۱ تیر ۱۴۰۴ شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، تعیین تعرفه حمل بار و مسافر جاده‌ای، ریلی و هوایی در فهرست کالا و خدمات گروه دوم مصوبه است که نهادهای متولی یا

کارشناسان بیمه در گفت‌وگو با «جام‌جم»، چالش‌های این صنعت را عنوان کردند

بیمه؛ هزینه یا سرمایه‌گذاری؟

بیمه‌ای کشور یعنی اصلاحات پارامتریک و اصلاحات قانونی در تمام صندوق‌های بازنشتیگی است. از طرفی، یکی از عوامل گسترش ناترازی، حضور افرادی است که به‌طور غیر حقی از منابع تأمین اجتماعی استفاده می‌کنند. افزون بر این، بخشی از قوانین موجود نیز ناکارآمد بوده و اجرای طولانی‌مدت آنها به مشکلات کنونی دامن زده است. وی در مثالی عنوان کرد: در زمینه مشاغل سخت و زیان‌آور، قانون به‌قدری ساده و سهل‌گیرانه اجرا می‌شود که بسیاری از افراد در ۴۰ سالگی بازنشته می‌شوند.

جالب است بدانید بیش از ۵۲ درصد بازنشستگان کشور در سال جاری، مربوط به همین گروه هستند. واقعاً فردی که تنها ۴۰ سال سن دارد، در میانسالی قرار گرفته و همچنان توانایی فعالیت دارد، اما طبق قانون فعلی، می‌تواند بازنشته شود. چنین وضعیتی در نظام‌های بازنشتیگی کشورهای توسعه‌یافته بی‌سابقه است. ازسوی دیگر، بسیاری از این بازنشستگان پس از خروج از کار، دوباره وارد چرخه اشتغال می‌شوند و فرصت‌های شغلی جوانان را اشغال می‌کنند. بنابراین اصلاح این قوانین ضروری است.

امیریپور معتقد است، برخی قوانین مصوب مجلس با رانت‌های محلی یا شغلی همراه بوده و موجب شده گروه‌هایی از یارانه‌های بیمه‌ای استفاده کنند که در نهایت هزینه آن بر دوش دولت قرار می‌گیرد؛ اما دولت با وجود کسری بودجه، توان پرداخت این یارانه‌ها را ندارد. این کارشناس بیمه افزود: در قانون بودجه، مقرر شده بود که دولت بخشی از این بدهی را از طریق انتشار اوراق اسلامی بپردازد، اما اجرای آن نیز با مشکلات متعددی روبه‌رو

تبدیل شد. البته این جابه‌جایی بی‌هزینه نیست؛ انرژی گران‌تر، نیاز به زیرساخت‌های نوین و در برخی موارد افزایش دستمزدها، از چالش‌های اصلی این روند به شمار می‌روند. بااین‌حال، در جهانی مملو از بحران، بسیاری از دولت‌ها و شرکت‌ها ترجیح می‌دهند امنیت تأمین را بر بهره‌وری حداکثری اقتصادی مقدم بدانند.

در ادامه همین روند، رقابت میان قدرت‌های بزرگ برای جذب صنایع راهبردی شدت گرفته است. ایالات متحده با تصویب قانون «تراشه‌ها و علم» در سال ۲۰۲۲ و اختصاص بودجه‌ای عظیم برای بومی‌سازی صنایع نیمه‌هادی، می‌کوشد وابستگی خود به شرق آسیا را کاهش دهد. چین نیز در چارچوب سیاست «گردش دوگانه»، بر خودکفایی فناوریانه و کنترل منابع حیاتی تأکید دارد، درحالی‌که اتحادیه اروپا با وضع مقررات زیست‌محیطی و صنعتی تازه، در تلاش است تا خود تعیین‌کننده قواعد تجارت آینده باشد.

همزمان، کشورهای در حال توسعه، از اندونزی تا برزیل نیز می‌کوشند در زنجیره‌های در حال بازترسیم، جایگاه تازه‌ای برای خود بیابند و سهم بیشتری از سرمایه‌گذاری و فناوری جهانی جذب کنند. بدین ترتیب، بازار جهانی که روزگاری مظهر آزادی اقتصادی بود، امروز به صحنه رقابت دولت‌ها بر سر امنیت صنعتی و ثبات زنجیره‌های تأمین تبدیل شده است؛ نقشی‌ای جدید از قدرت اقتصادی که دیگر نه بر قیمت تمام‌شده، بلکه بر امنیت، تاب‌آوری و کنترل راهبردی منابع استوار است.

فناوری و زنجیره‌های ضدشکننده

تحولات مبتنی بر فناوری، اکنون به ستون اصلی تاب‌آوری زنجیره‌های تأمین تبدیل شده است. هوش مصنوعی، داده‌های بزرگ (Big Data) و شبیه‌سازی‌های دیجیتال (Digital Twins) به شرکت‌ها امکان می‌دهند اختلالات احتمالی را پیش از وقوع شناسایی و مسیرهای جایگزین طراحی کنند. شرکت‌های بزرگ صنایع انرژی، داروسازی

تشکل‌های ذریبط می‌توانند با رعایت قوانین و مقررات و متناسب با تغییرات عوامل موثر در بهای تمام شده و رعایت ضوابط و مقررات قیمت‌گذاری نسبت به تعدیل قیمت کالا و تعرفه خدمات مرتبط با خود اقدام کرده و گزارش تغییرات و برآورد تأثیرات بر مصرف‌کنندگان و سایر کالاها و خدمات مرتبط را حداقل یک هفته قبل از ابلاغ به دبیرخانه کارگروه تنظیم بازار ارائه کنند.

مدارس و دوران کودکی آغاز شود. مشکل دیگر، تورم بالای موجود در جامعه است. مردم اغلب بیمه را به عنوان یک هزینه می‌بینند، در حالی‌که در جهان امروز بیمه در ردیف سرمایه‌گذاری قرار دارد. در بسیاری از کشورها، بیمه نه در سرفصل هزینه‌ها بلکه در سرفصل سرمایه‌گذاری‌های مالی گنجانده می‌شود. ما نیز باید این نگاه را تغییر دهیم و بیمه را سرمایه‌ای برای آینده بدانیم. وی با اشاره به بیمه جنگ تصریح کرد: بیمه ایران برای نخستین بار در صنعت بیمه کشور، پوشش بیمه جنگ را برای هموطنان ارائه داد. تمامی منازل مسکونی و خودروهای بیمه‌شدگان تحت پوشش خسارات جنگ قرار گرفتند و پس از ما، سایر شرکت‌های بیمه نیز چنین پوششی را به بیمه‌نامه‌های خود افزودند که اکنون تقریباً تمام خسارت‌های مربوط به جنگ تحمیلی ۱۲ روزه پرداخت شده است. دولت، بیمه ایران را به عنوان مجری اصلی پرداخت خسارت‌های ناشی از جنگ انتخاب کرده و حتی برای افرادی که پوشش بیمه نداشتند، طبق توافق‌هایی که با ستاد بحران صورت گرفته، مقرر شده خسارت‌ها از طریق این ستاد پرداخت شود اما مجری این پرداخت‌ها نیز بیمه ایران خواهد بود.

نصرالله‌پور ادامه داد: در بیمه ایران طرحی را طراحی آغاز که اکنون مراحل پایانی آماده‌سازی آن در حال انجام است. این طرح،

شامل یک بیمه‌نامه مضاعف است که می‌تواند در کنار حقوق بازنشتیگی به بازنشستگان پرداخت شود. زیرساخت‌ها و نرم‌افزارهای این طرح تقریباً آماده شده و در صورت اجرا، بخش قابل توجهی از مشکلات صندوق‌های بازنشتیگی کاهش می‌یابد.

اجازه سرمایه‌گذاری به صندوق‌های می‌تواند ناترازی‌ها را برطرف کند

به گفته این فعال صنعت بیمه، مشکل دیگر صندوق‌ها این است که اجازه سرمایه‌گذاری مستقل در داخل کشور ندارند؛ در صورتی که امکان سرمایه‌گذاری برای صندوق‌ها فراهم شده و این بیمه‌نامه جدید به‌طور کامل اجرا شود، بسیاری از بحران‌ها و ناترازی‌های موجود برطرف خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: صنعت بیمه در ایران تازه به مرحله بلوغ رسیده است. بیمه ایران به عنوان لیدر صنعت بیمه کشور، با بهره‌گیری از هوش مصنوعی در حال طراحی بیمه‌های نوین متناسب با نیاز جامعه است؛ بیمه‌هایی که بتوانند علاوه بر پوشش

کامل، آرامش و اطمینان خاطر بیشتری برای مردم به همراه داشته باشند.

گفته‌های کارشناسان نشان می‌دهد صنعت بیمه کشور در آستانه یک نقطه عطف قرار گرفته است. از یک سو، پایین‌بودن ضریب نفوذ بیمه و ضعف آگاهی عمومی نسبت به کارکردهای آن، موجب شده بخش قابل توجهی از جامعه از مزایای واقعی بیمه بی‌بهره بماند و ازسوی دیگر، ناترازی شدید در صندوق‌های بازنشتیگی و بدهی‌های دولت، بار سنگینی بر دوش نظام بیمه‌ای گذاشته است. در چنین شرایطی، اجرای طرح‌های نوآورانه ازسوی شرکت‌های بیمه، اصلاح قوانین ناکارآمد و تغییر نگاه فرهنگی به بیمه، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

پایداری، فناوری و امنیت اقتصادی پیوند برقرار کنند، جایگاه خود را در نظم اقتصادی آینده تثبیت خواهند کرد.

جهان چندبحرانی و منطق جدید ریسک

اقتصاد جهانی دیگر با بحران‌های منفرد مواجه نیست، بلکه در شرایطی از «چندبحرانی» به سر می‌برد؛ وضعیتی که در آن جنگ‌ها، بحران انرژی، تغییرات اقلیمی و اختلالات داده‌ای به صورت درهم‌تنیده عمل می‌کنند. این همزمانی بحران‌ها مدل سنتی مدیریت ریسک را ناکارآمد کرده و در نتیجه، شرکت‌ها و دولت‌ها دیگر به دنبال پیش‌بینی دقیق آینده نیستند، بلکه می‌کوشند توان سازگاری در برابر آینده‌های نامعلوم را تقویت کنند. مدیریت ریسک از سطح فنی به سطح راهبردی ارتقا یافته و تبدیل به بخشی از سیاست اقتصاد ملی کشورها شده است. زاین و کره جنوبی شبکه‌های هشدار زودهنگام در زنجیره‌های حیاتی خود ایجاد کرده‌اند؛ آمریکا با متحدان خود ائتلاف‌هایی برای امنیت تأمین تشکیل داده است؛ و چین، در چارچوب ابتکار «کمربند و جاده»، به گسترش مسیرهای تجاری جایگزین برای کاهش وابستگی خود پرداخته است.

از بهره‌وری حداکثری اقتصادی تا پایداری هوشمند

بازاریابی زنجیره‌ها ی تأمین، در حقیقت بازتعریف مفهوم قدرت در اقتصاد جهانی است. قدرت امروز نه در تسلط بر بازار، بلکه در تسلط بر ریسک و انطباق با تغییریه معنا پیدا می‌کند و کشورهایی که بتوانند میان سیاست صنعتی، فناوری پیشرفته و الزامات پایداری توازن برقرار کنند، بازیگران اصلی نظم اقتصادی آینده خواهند بود. جهان از دوران «بهره‌وری حداکثری اقتصادی» عبور کرده و وارد عصر پایداری هوشمند شده است؛ عصری که در آن هدف نه فقط تولید ارزان‌تر، بلکه تولید پایدارتر، ایمن‌تر و سازگارتر است. در این نظم تازه، مزیت رقابتی کشورها از کمترین هزینه به بیشترین توان سازگاری تغییر یافته است؛ تغییری که شاید مهم‌ترین شاخص اقتصاد جهانی در دهه پیش‌رو باشد.

گفت‌وگو

آلبرت بغزیان، اقتصاددان در گفت‌وگو با «جام‌جم آنلاین» مطرح کرد:

عبور از تحریم‌ها با اقتصاد مقاومتی

هیلا حسینی خواه | اقتصاد در شرایط تحریم به‌سر می‌برد و این موضوع می‌تواند

تأثیراتی را در اقتصاد بگذارد. همچنین در چندماه گذشته حذف صفر از پول ملی مطرح شده که در آینده نزدیک اجرا خواهد شد. درباره کاهش اثر تحریم و خنثی‌سازی آن و همچنین آثار حذف صفر از پول ملی در اقتصاد، با آلبرت بغزیان، اقتصاددان و استادیار دانشگاه تهران به گفت‌وگو نشستیم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

ظاهراً تحریم‌ها فعلاً مهمان اقتصاد ایران است؛ بارها این تحلیل گفته شده که با فرض ادامه تحریم‌ها اقتصاد ایران باید در مسیر تاب‌آوری حرکت کند. به‌نظر شما راهکار خنثی‌سازی تحریم‌ها چیست؟ اعمال فشار بر کشوری با تاریخ و سابقه طولانی همچون ایران صرفاً برای اجرای مصوبات شورای امنیت یا سازمان ملل قابل توجیه نیست اما به هر حال تفاوت مهمی میان تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا و تحریم‌های احتمالی شورای امنیت وجود دارد. در دوره پیشین، کشورهای اروپایی در برجام باقی ماندند و به‌طور رسمی تحریم‌های آمریکا را نپذیرفتند، هرچند از ترس مجازات‌های ثانویه برخی فعالیت‌ها را متوقف یا پنهانی انجام دادند.

ادامه تحریم‌ها می‌تواند برای نظام بانکی، تجارت، حمل‌ونقل، فناوری و بیمه مشکلاتی ایجاد کند اما آگاهی از این چالش‌ها می‌تواند زمینه‌ساز آمادگی بیشتر برای تحقق «اقتصاد مقاومتی» مورد تأکید مقام معظم رهبری و مسئولان کشور باشد. هرچند تاکنون این مفهوم بیشتر در همایش‌ها و نشست‌ها مطرح شده است اما اجرای واقعی آن می‌تواند از اثرگذاری شدید تحریم‌ها جلوگیری کند. نمونه‌های فعلی مانند افزایش قیمت مواد غذایی، مشکلات در تأمین نهاده‌های دامی و ماشین‌آلات کشاورزی، یا فرسودگی ناوگان هوایی کشور نشان می‌دهد که هنوز در برخی بخش‌ها پیشرفت لازم حاصل نشده است. به‌طور کلی هرچند تحریم‌ها در حال حاضر نیز از سوی آمریکا برقرار است اما بازگشت رسمی و بین‌المللی آن از مسیر سازمان ملل ممکن است بر دامنه آن اثرگذار باشد.

موضوع حذف صفر از پول ملی مطرح شده است؛ این بحث مدت‌هاست که مطرح است و پیامدهای اقتصادی آن چیست؟ از منظر اقتصادی نباید انتظار معجزه داشت؛ حذف صفرها به‌تنهایی درمانی برای تورم یا مشکلات ساختاری نیست. از منظر نمادین و روانی ممکن است آرامشی ایجاد شود اما کشورهایی که در گذشته اقدام به حذف صفر کرده‌اند، معمولاً این کار را همزمان با اصلاحات ساختاری و ثبات سیاسی انجام داده‌اند. مثال تاریخی حذف صفرهای آلمان پس از جنگ جهانی دوم (برداشتن ۲۱ صفر) و موارد دیگر در جهان نشان می‌دهد که این اقدام معمولاً در شرایط بسیار بحرانی و موقتی رخ داده و طولانی‌مدت نبوده است. اصلاح ساختار اقتصادی انجام نشده، نظارت بر قیمت‌ها برقرار نیست، بورس در وضعیت جذب سرمایه قرار ندارد، ارزش پول ملی تثبیت‌پذیر نشده و کسری بودجه و ناترازی‌های بانکی حل نشده و در این شرایط برداشتن صفرها قبل از تکمیل آن ساختار، مانند گذاشتن موزاییک روی بنای ناتمام است. این موضوع نیازمند صرف زمان و کسب آمادگی فراوان است؛ ارقام بزرگ را کوچک‌کردن به‌تنهایی و بدون پشتیبانی ساختاری می‌تواند پیامدهای منفی داشته باشد. اگر این اقدام شتاب‌زده و بدون تحلیل کامل انجام شود، ممکن

است به‌واسطه تصمیمات ناقص خسارات گسترده‌ای بر جای بگذارد. متن کامل رادر جام‌جم آنلاین بخوانید

متن کامل